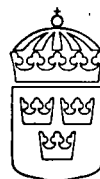

Regeringens proposition

1987/88: 13

om ändring i lagen (1976: 661) om immunitet
och privilegier i vissa fall, m. m.

Prop.
1987/88: 13

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogadé utdrag ur regeringsprotokollet den 24 september 1987.

På regeringens vägnar

Kjell-Olof Feldt

Mats Hellström

Propositionens huvudsakliga innehåll

Sverige har undertecknat ett avtal om den rättsliga ställningen för Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat. I propositionen föreslås att riksdagen godkänner avtalet.

För att Sverige skall kunna tillträda avtalet måste en ändring göras i bilagan till lagen (1976: 661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Förslag till en sådan ändring läggs fram i denna proposition.

Lag om ändring i lagen (1976: 661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976: 661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹ skall ha följande lydelse.

Bilaga

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer	
20 Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat	Personer med anställning vid angivna sekretariat jämte deras familjemedlemmar	Avtal den 13 maj 1987 om den rättsliga ställningen för Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1988.

¹ Lagen omtryckt 1987: 341.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 24 september 1987

Närvarande: statsrådet Feldt, ordförande, och statsråden Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, S. Andersson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Johansson, Hulterström, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist

Föredragande: statsrådet Hellström

Proposition om ändring i lagen (1976: 661) om immunitet och privilegier i vissa fall, m. m.

1 Inledning

Sverige är bundet av ett antal stadgor och avtal rörande internationella organisationer och organ. Flertalet av dessa handlingar innehåller bestämmelser om immunitet och privilegier för den ifrågavarande organisationen liksom för personer med anknytning till denna. Dessa bestämmelser avser ofta immunitet för organisationen mot rättsligt förfarande, okränkbarhet för organisationens lokaler och arkiv samt immunitet för organisationens tjänstemän och experter. Ofta tillförsäkras de anställda förmåner även av annat slag, såsom skatte- och tullfrihet. Bland dessa avtal och stadgor märks främst konventionen den 13 februari 1946 rörande Förenta nationernas privilegier och immunitet samt konventionen den 21 november 1947 om privilegier och immunitet för Förenta nationernas fäckorgan. Vidare skall nämnas Wienkonventionerna år 1961 och år 1963 rörande diplomatiska resp. konsulära förbindelser. De bestämmelser om förmåner som finns i överenskommelser som Sverige tillträtt har införlivats med svensk rätt genom lagen (1976: 661) om immuniteter och privilegier i vissa fall.

2 Föredraganden

2.1 Bakgrund

Den 12 april 1973 slöts ett avtal mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om Nordiska ministerrådets sekretariat och deras rättsliga ställning. Avtalet innehöll bestämmelser om immunitet och privilegier för Nordiska ministerrådets sekretariat i Oslo, som inrättades år 1973, och sekretariatet för nordiskt kulturellt samarbete i Köpenhamn. Det innehöll också bestämmelser om sekretariatspersonalens rättsliga ställning. Genom ett tilläggsprotokoll den 15 maj 1973 till avtalet sattes detta i kraft även för Nordiska rådets presidiesekretariat i Stockholm.

Under år 1984 gjordes en justering i avtalets artikel 11, som innehöll

bestämmelser om tjänstledighet för statsanställd personal som tjänstgör vid sekretariaten, och i tilläggsprotokollet. Innebörden härav var att man genomförde principen om tidsbegränsad anställning för personalen vid ministerrådssekretariaten i syfte att tillgodose önskemålet om en allsidig nationell bemanning. En överenskommelse om ändring av avtalet och tilläggsprotokollet undertecknades i november 1985. Överenskommelsen anmäldes för riksdagen i propositionen 1984/85: 198 om Nordiska ministerrådets allmänna budget för år 1986, m. m.

Under år 1986 genomfördes vissa organisationsförändringar i syfte att effektivisera arbetsformerna i det nordiska samarbetet. Detta innebar bl. a. att sekretariatet för nordiskt kulturellt samarbete i Köpenhamn och Nordiska ministerrådets sekretariat i Oslo slogs ihop till ett nytt gemensamt ministerrådssekretariat i Köpenhamn. Dessa frågor medförde ändringar i de nordiska samarbetsavtalen (det s. k. Helsingforsavtalet och avtalet om nordiskt kulturellt samarbete). Sedan riksdagen godkänt ändringarna (prop. 1985/86: 64, UU 14, rskr. 69), trädde de i kraft den 12 februari 1986.

Nordiska ministerrådet beslutade den 20 januari 1986 om en översyn av 1973 års avtal om Nordiska ministerrådets sekretariat m. m. Syftet med översynen var att granska avtalet i dess helhet, bl. a. mot bakgrund av de beslutade organisatoriska förändringarna och att särskilt granska artikel 7 angående vissa skattemässiga förhållanden och artikel 14 angående skiljenämnd. Översynen genomfördes av sakkunniga från de nordiska länderna i samråd med de berörda sekretariaten under år 1986. Nordiska ministerrådet beslutade den 26 november 1986 att ett nytt avtal om Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat jämte tilläggsprotokoll skulle ersätta tidigare avtal. Tilläggsprotokollet upptar i huvudsak regler om meritvärdering av tjänstgöring vid sekretariaten och om tjänstledighet. Vid möte mellan Nordiska ministerrådet och Nordiska rådets presidium nyssnämnda dag enades man om avtalsutformningen.

Det nya avtalet jämte tilläggsprotokollet undertecknades av parterna den 13 maj 1987 i ett exemplar på danska, finska, isländska, norska och svenska. Avtalet på svenska bör fogas som *bilaga 1* till regeringsprotokollet i detta ärende.

Ett godkännande av avtalet kräver en ändring i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall. Efter samråd med statsrådet Sten Andersson tar jag nu upp frågorna om godkännande av avtalet och om den lagstiftning som behövs.

2.2 Avtalets materiella innehåll m. m.

1987 års avtal om den rättsliga ställningen för Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat reglerar bl. a. omfattningen av den immunitet och de privilegier som tillkommer organisationen och dess tjänstemän jämte deras familjemedlemmar. Reglerna i det nya avtalet med tilläggsprotokoll överensstämmer i stora delar med vad som gäller enligt det tidigare 1973 års avtal i samma ämne jämte tilläggsprotokoll.

Avtalet träder i kraft trettio dagar efter den dag då samtliga avtalsslutan-

2.3 Överväganden

Den under år 1986 genomförda översynen av avtalen om Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat jämte tilläggsprotokollet har gjorts bl. a. mot bakgrund av organisationsförändringarna inom det nordiska samarbetet. Syftet har varit att få fram ett aktuellt avtal. I förhållande till 1973 års avtal innebär det nya avtalet, förutom en anpassning till den nya organisationen och en allmän modernisering, endast vissa preciseringar och justeringar. I artikel 7 preciseras skatt- och uppbördsskyldigheten för anställda vid sekretariaten. Ändringen i artikel 11 medger en anpassning till de förhållanden som numera gäller för skiljeförfarandet i arbetstvister. Dessutom är avtalet gemensamt för Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat. Jag anser att Sverige bör tillträda avtalet. Det sker enligt artikel 15 genom godkännande.

Ändringarna är sakligt av mindre vikt. Den omständigheten att avtalet träder i stället för ett tidigare nödvändiggör dock en ändring i 1976 års lag om immunitet och privilegier. I och med att lagändring fordras kan avtalet inte tillträdas utan riksdagens godkännande.

Det nya avtalet medför att punkt 20 i bilagan till 1976 års lag bör ändras på så sätt att hänvisningen till 1973 års avtal samt tilläggsprotokoll ändras till att avse 1987 års avtal. För närvarande anges i punkten att till kretsen av förmånsberättigade också räknas de sekretariatsanställdas familj. Jag föreslår att personkretsen i stället anges att avse familjemedlemmar för att markera att personerna i fråga skall ingå i de anställdas hushåll.

Den föreslagna lagändringen bör träda i kraft snarast möjligt. Jag förordar den 1 januari 1988 med hänsyn till lagstiftningsproceduren. Överenskommelsens bestämmelser om privilegier och immunitet blir dock tillämpliga som svensk lag först från den dag då överenskommelsen träder i kraft i förhållande till Sverige (jfr prop. 1975/76: 205 s. 18-20). Det åligger regeringen att kungöra tidpunkten då avtal eller stadga har trätt i kraft i förhållande till Sverige.

3 Upprättat lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom utrikesdepartementet upprättats ett förslag till lag om ändring i lagen (1976: 661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Den föreslagna lagändringen är av sådan beskaffenhet att lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

dels godkänna avtalet den 13 maj 1987 om den rättsliga ställningen för Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat,

dels anta förslaget till lag om ändring i lagen (1976: 661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

Avtal om den rättsliga ställningen för Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat

Danmarks, Finlands, Islands, Norges och Sveriges regeringar,

vilka är ense om att främja det nordiska samarbetet,

vilka i detta syfte har upprättat ett sekretariat för Nordiska ministerrådet i Köpenhamn,

vilka konstaterar att Nordiska rådets presidium enligt artikel 54 i den nordiska samarbetsöverenskommelsen av år 1962 (Helsingforsavtalet) har upprättat ett sekretariat i Stockholm,

vilka anser det önskvärt att fastslå den rättsliga ställningen för dessa sekretariat samt förhållanden som hänför sig till dessa,

har kommit överens om följande.

Avtalets tillämpningsområde

Artikel 1

Avtalet gäller Nordiska ministerrådets sekretariat och Nordiska rådets presidiesekretariat.

Sekretariatens rättsliga ställning

Artikel 2

Varje sekretariat är ett självständigt rättssubjekt med samma rättsliga handlingsförmåga som andra juridiska personer i det land, där sekretariatet har sitt säte. Således kan det förvärva och avhända sig fast egendom och lösöre samt vara part i en rättssak.

Nordiska ministerrådets sekretariat företräds av generalsekreteraren eller av den eller dem som denne bemyndigar. Nordiska rådets presidiesekretariat företräds av presidiesekreteraren eller av den eller dem som denne bemyndigar.

Immunitet och privilegier

Artikel 3

Sekretariatens egendom och andra tillgångar kan icke göras till föremål för någon åtgärd från administrativ eller judiciell myndighets sida annat än efter uttryckligt medgivande av Nordiska ministerrådet eller Nordiska rådets presidium i varje särskilt fall.

Artikel 4

Sekretariatens lokaler och arkiv samt övriga handlingar som tillhör eller innehas av sekretariatet skall vara okränkbara oberoende av var de befinner sig.

I fråga om sådana handlingars offentlighet skall gälla de regler som Nordiska ministerrådet respektive Nordiska rådets presidium beslutar.

Sekretariatens korrespondens och andra tjänstemeddelanden kan icke underkastas censur och skall i fråga om befordran likställas med diplomatisk representations korrespondens.

Artikel 6

Sekretariatens inkomster och egendom som används för tjänstebruk skall vara fritagna från all direkt beskattning.

Beträffande gods som införs eller utförs för tjänstebruk skall sekretariatet vidare vara befriade från alla tullar och andra avgifter med samma verkan.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller icke i fråga om skatter eller avgifter, vilka endast avser betalning för utförda tjänster.

I övrigt gäller för varje sekretariat samma skatte- och avgiftsregler som för diplomatisk representation i det land, där sekretariatet har sitt säte.

Artikel 7

Skatt kan icke påföras lön och annan ersättning som sekretariatet utbetalar till personal anställd i en tjänst som är uppförd i personalförteckningen för något av sekretariatet. Detta gäller även uppörd med motsvarande verkan som direkta skatter. Sekretariatet är skyldiga att tillställa berörda myndigheter i de avtalsslutande staterna en förteckning över den personal som tillhör denna kategori.

Regler om skyldigheten för den personal som avses i första stycket att betala avgift till sekretariatet i stället för skatt fastställs av Nordiska ministerrådet respektive Nordiska rådets presidium.

Avgiftens storlek fastställs av Nordiska ministerrådet respektive Nordiska rådets presidium.

Avdrag som medgetts vid fastställande av underlag för beräkning av avgift enligt reglerna i detta avtal kan icke därutöver utnyttjas som avdrag vid nationell beskattning.

Myndigheterna i avtalsslutande stater har rätt att taga hänsyn till den i första stycket avsedda personalens lön och annan ersättning vid beräkning av skatt som enligt landets lag med beaktande av det nordiska dubbelbeskattningsavtalet påförs intäkter från en annan inkomstkälla än sekretariatet.

Artikel 8

De anställda i sekretariatet och de familjemedlemmar som ingår i deras hushåll skall i tjänstgöringslandet vara fritagna från tull och andra avgifter för egendom, inbegripet motorfordon, avsedd för deras personliga bruk, som de medför i anledning av att de tillträder tjänst i ett av sekretariatet.

Egendom som har införts tull- och avgiftsfritt enligt artikel 6 eller 8 får i det land där tull- och avgiftsfriheten åtnjöts överlåtas endast på villkor som detta lands regering här godkänt.

Personalens rättsliga ställning

Artikel 10

Arbetsordning samt anställnings- och arbetsvillkor för de anställda i sekretariaten fastställs av Nordiska ministerrådet respektive Nordiska rådets presidium.

Artikel 11

Envar av de avtalsslutande parterna förbinder sig att bevilja statsanställd personal, som får tidsbegränsad anställning i ett av sekretariaten, tjänstledighet under den tid som anställningen varar och att låta sådan personal tillgodoräkna sig tjänstgöringstiden där som tjänst utövad i hemlandet.

Med tidsbegränsad anställning avses sådan anställning som inte överstiger åtta år.

Artikel 12

Varje tjänstgöringsland förbinder sig att taga in anställda i sekretariaten som medlemmar i tjänstgöringslandets statliga pensionsordning på samma villkor som gäller för motsvarande statliga tjänster i detta land såvida icke annat fastställts genom avtal med den anställde.

Överenskommelse, som ingåtts eller som kan komma att ingås mellan de nordiska länderna om samordning av rättigheter intjänade i statliga eller motsvarande pensionsordningar, skall även gälla för de anställda i sekretariaten som har pensionsrättigheter i de nordiska länder, vilka tillträtt överenskommelsen.

De anställdas rätt till sociala förmåner regleras genom den nordiska konventionen den 5 mars 1981 om social trygghet.

Artikel 13

I fråga om de anställdas rättsliga ställning gäller i övrigt vad som framgår av anställningsavtal eller beslutas av Nordiska ministerrådet respektive Nordiska rådets presidium.

Artikel 14

Twist om tolkning eller tillämpning av ett anställningsavtal skall hänskjutas till avgörande av en skiljenämnd.

En skiljenämnd inrättas på begäran av någon av de tvistande parterna.

Skiljenämnden skall ha tre ledamöter av vilka envar av de tvistande

parterna utser en och dessa gemensamt utser den tredje, som skall vara skiljenämndens ordförande.

Om parterna icke kan enas om vem som skall vara den tredje ledamoten, skall chefen för arbetsdomstolen i tjänstgöringslandet anmodas att utse denne.

Skiljedom skall avfattas skriftligen och undertecknas av skiljenämndens ledamöter.

Skiljenämnden fastställer i övrigt själv sin arbetsordning.

Arvode till skiljenämnden fastställs av Nordiska ministerrådet respektive Nordiska rådets presidium efter förslag från nämnden.

Skiljenämnden beslutar hur kostnaderna för skiljemannaförfarandet skall fördelas mellan parterna.

Slutbestämmelser

Artikel 15

Detta avtal träder i kraft trettio dagar efter den dag då samtliga avtalsslutande parter har meddelat det norska utrikesdepartementet, att de har godkänt avtalet.

Det norska utrikesdepartementet underrättar de övriga avtalsslutande parterna om mottagandet av dessa meddelanden och om tidpunkten för avtalets ikraftträdande.

Vid avtalets ikraftträdande upphör avtalen den 12 april 1973 om Nordiska ministerrådets sekretariat och deras rättsliga ställning med ändring den 22 november 1984 samt tilläggsprotokollet den 15 maj 1973 om Nordiska rådets presidiesekretariat och dess rättsliga ställning och tilläggsprotokoll den 22 november 1984 till avtalen om ändring i avtalen om Nordiska ministerrådssekretariaten och deras rättsliga ställning och om avtalens giltighet för Nordiska rådets presidiesekretariat och om de anställdas ställning i samband med återgång i tjänst i hemlandet.

Artikel 16

En avtalsslutande part kan säga upp avtalet genom ett skriftligt meddelande till det norska utrikesdepartementet, som underrättar de övriga avtalsslutande parterna om mottagandet av sådant meddelande och dess innehåll.

En uppsägning gäller endast den part, som har gjort den, och får verkan sex månader efter den dag då det norska utrikesdepartementet mottagit meddelandet om uppsägningen.

Artikel 17

Originaltexten till detta avtal deponeras hos det norska utrikesdepartementet, som tillställer de övriga avtalsslutande parterna bestyrkta kopior därav.

Till bekräftelse härav har undertecknade befullmäktigade ombud undertecknat detta avtal.

Utfärdat i Oslo den 13. maj 1987 i ett exemplar på danska, finska, isländska, norska och svenska språken, vilka samtliga texter har samma giltighet. **Prop. 1987/88: 13**

For Danmarks regering:
Christian Christensen

Suomen hallituksen puolesta:
Henrik Blomstedt

Fyrir ríkisstjórn Íslands:
Niels P. Sigurdsson

For Norges regjering:
Bjarne Mørk Eidem

För Sveriges regering:
Mats Hellström

